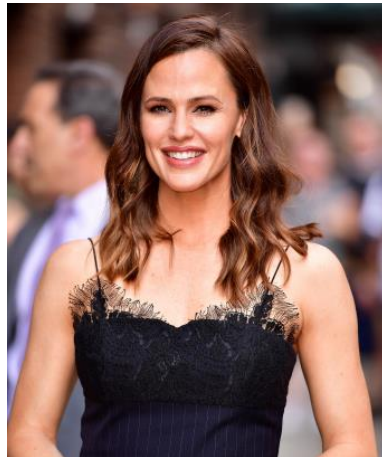
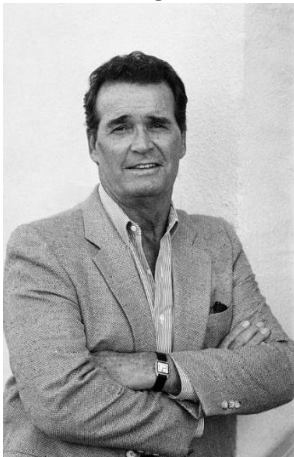

1. See kuningas on ajalukku läinud hüüdnimega Tülitseja (*le Hutin*). Millega ta selle nime ära teenis, polegi päris selge. Kui ta sügisel 1314 Prantsusmaa troonile asus, valitses riigis küll suurem segadus. Kuninganna Marguerite, samuti kui kuninga kahe venna abikaasad istusid abielurikkumise süüdistusega türmis (Nesle'i torni afäär), Marguerite suri või tapeti seal aprillis 1315, aga kui palju küsitav kuningas selles süüdi oli, kes teab. Igatahes meeldis talle üle kõige tennist mängida. Tema algatusel loodi Prantsusmaa lossides siseväljakud. Pärast üht kurnavat tenniselahingut Vincennes'i lossis jõi kuningas suures koguses külma veini, jäi haigeks ja suri 26-aastasena. **Kellest on jutt?** Palume vastuseks nime ja numbrit.

2. Oma elulooraamatus kirjutas Wayne Gretzky Canada Cup'i 1984 mängudest, et kuna NSV Liit esines tollal veidi nõrgendatud koosseisus ja oodatud revanš 1981 finaali eest jäi ära, siis valmistas finaalkohtumine mõnevõrra pettumust. Vastaseks osutus ***, kes Gretzky sõnade järgi ei võida Kanada karikat isegi saja aasta jooksul. Siiaamaani peavad prohvetlikud sõnad paika, *** ei ole tänaseni võitnud ei Canada Cup'i ega ka selle järglase World Cup'i turniiri. **Mis riik?**

3. Küsime kaht sama perekonnanimega näitlejat ja üht muusikut, kellel küll omavahelised sugulussidemed puuduvad. Mees vasakul (1928-2014) on mänginud filmides The Great Escape, Grand Prix ja The Notebook, naise (sünd 1972) säravamad osatäitmised on linatöstes Alias, Daredevil, Catch Me If You Can ja Danny Collins. Swingmuusiku eluaastad on 1923-1977.

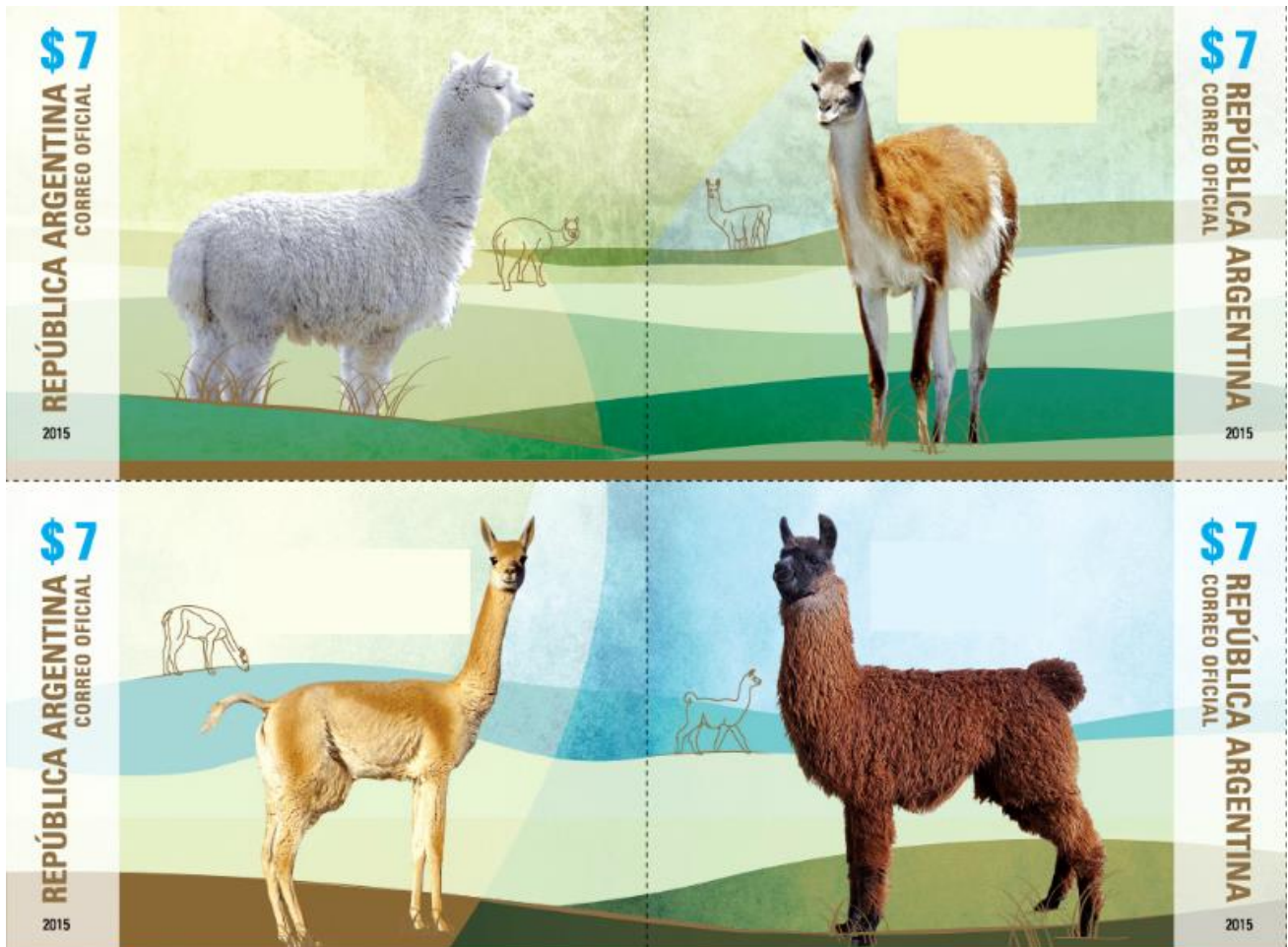

4. Nimetage Tšehhiga piirnev vojevoodkond Poolas. Sama nime kandev haldusüksuse pealinn on oma 118 tuhande elanikuga Poola linnade nimekirjas alles 32.kohal. 16 vojevoodkonna hulgas on see kõige väiksema territooriumi ja rahvaarvuga. Ajalooline vesipoolakate (wasserpolak'ite) piirkond. X sajandil asutatud linnast kujunes Ülem-Sileesia pealinn, kuulus sajandeid Saksa Rahva Püha Rooma Keisririigi koosseisu ja aastast 1920 Poola riigile.

5. Nimetage California bänd, keda on võrreldud Led Zeppeliniga ja kelle fänn on ka Led Zeppelini kitarrist Jimmy Page ise.)

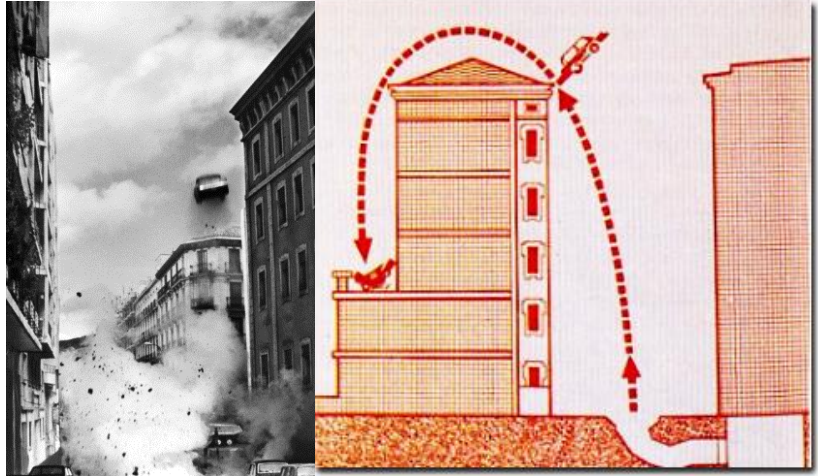
6. 12. märtsil 604 suri üks varase keskaja väljapaistvamaid paavste - õpilaste, muusikute ja lauljate patroon, katku- ja podagrahaigete kaitsja, kirikumuusika reformija. Tema nimest on tuletatud 12. märtsil tähistatav päev eesti rahvakalendris. A.W.Hupel oma kalendris XVIII sajandi lõpul paigutas küsitava päeva ekslikult 14. jaanuarile ehk taliharjapäevale. Nii on ka osa taliharjapäeva kombestikust kogemata sattunud 12. märtsil tähistatavale päevale, kui talve kõrgpunkt on ammu möödas. **Kuidas nimetatakse seda päeva rahvakalendris?** Abiks on, kui tuletate meelde Soome kergejõustiklasi-olümpiavõitjaid.

7. Näete Argentiina kaamellaste esindajaid. Kaks karvasemat on kodustatud liigid - laama ja alpaka, kaks ülejäänut - metsikud. **Nimetage kõige lühema karvaga liik (all vasakul).**
8. See briti toidupoodide kett omab suurimana ca 30% Ühendkuningriigi turust, Euroopas tegutsetakse lisaks lirimaale ja Prantsusmaale veel ainult Visegrádi riikides. **Mis kett?**
9. Meil on Vana Tallinn, aga selles Euroopa riigis on napsi lipulaevaks „Vana ****“ (siis omas keeles vana ja riiginimi käändes otsa). Turule tuli 38-kraadine jook 1964, alguskümnenditel ei peetud selles riigis sugugi halvaks tooniks isegi hommikul enne tööleminekut väike sõõm seda võtta. **Nimetage riik ja tema napside lipulaev.**
10. 2015. aastal anti välja 2-eurone käibemünt, tähistamaks 2000 aasta möödumist Emona asula asutamisest. Käsitöölise ja kaupmeeste linnakesel oli kuni 6000 elanikku, kuni Attila 452. aastal asula hävitas. Samal kohal asub nüüd mündi emiteerinud riigi pealinn. **Nimetage riik.**

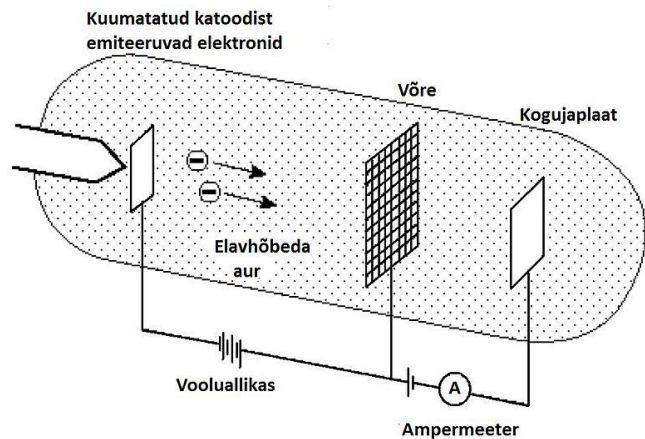

- 11.** Pildil on jäädvustatud atentaat ühele Euroopa peaministrile 1973 aastal, plahvatus paiskas ohvri auto 20 meetri kõrgusele. **Mis riigis see toimus ja kes hukka sai?**

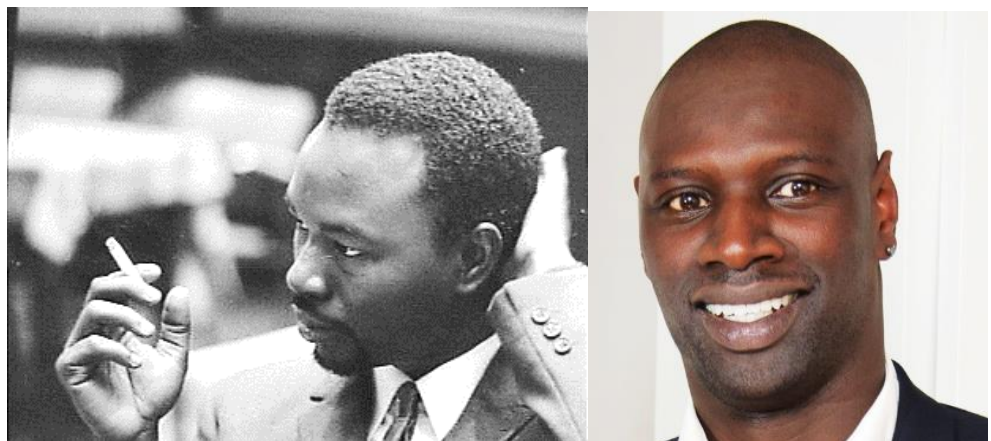

- 12.** Looduseuurija Ferdinand von Mueller andis 1857 nime tema poolt Austraalias avastatud taimele oma hea sõbra, keemiku ja poliitiku John *** järgi. Tema järgi nimetatud puu viljad ja nendest tehtud tooted – igasugu õlid ja seebid – on meil üsna populaarseks saanud. **Nimetage see von Muelleri sõber.**

- 13.** 1925. aastal said Nobeli preemia kaks saksa füüsikut, kes olid läbi viinud katse, millega demonstreeriti elavhõbeda aatomis ergastatud seisundite olemasolu ja ühtlasi näidati, et aatomis on elektroni energia kvantiseeritud. Üks neist füüsikutest oli hiljem USA-sse emigreerunud James Franck. **Kes oli teine Nobeli preemia saanud teadlane**, ühe teise tuntud füüsiku vennapoe? Ta jätkas oma tegevust Saksamaal ning viidi sõja lõpul 1945. aastal koos oma kolleegidega Suhhumi lähistelesalajasse instituuti tööle. 1951 sai Stalini preemia ning 1955 lubati tal asuda elama Saksa DV-sse.

- 14.** Fotodel on kaks sama perekonnanimega meest. Ühele neist on omistatud maailma-meistri tiitel ning teisele Cesari auhind. **Mis on nende ühine perekonnanimi?**

- 15.** Kuulete uuemat Eesti muusikat. **Mis on bändi nimi ja kes laulab?**

16. 2017. aastal on suure tõusu ragbikoondiste edetabelis teinud ühe riigi koondis, mis jõudis 11. kohale. Veel 1995 sai Uus-Meremaa küsitava vastu MM-il oma kõigi aegade suurima võidu 145:17. Küsitav oligi pikka aega paras peksupoiss, aga tänu mõnele kodustatud polüneeslasele ja uusmeremaalasest peatreenerile on hakatud pika sammuga esimestele järele jõudma. Esimene pauk käis 2015 MM avaringis, mil alagrupis alistati hilisem pronksivõitja LAV 34:32. Mitmed mitte-USA spordiväljaanded pidasid toonast tulemust aasta suurimaks üllatuseks. 2017 sügisel oli võistkond taas ühte suurtest võitmas, leppides siiski Stade de France'il Prantsusmaa vastu 23:23 viigiga, ehkki oli erakordne võimalus saada ka võit. *L'Equipe* muidugi ei andnud omadele armu, pannes põhiartiklile pealkirjaks „Disgrace“. Küsitavale riigile pole ragbi siiski edukaim sportmäng. Näiteks võrkpallis on saavutatud igat karva olümpiamedaleid. **Mis riik** (seal peetakse ka 2019 ragbi MM)?

17. Küsitav vene- ja inglisekeelne uudisteportaal registreeriti Lätis 2014. aastal, kui ligi 20 endist lenta.ru ajakirjanikku järgnesid oma vallandatud peatoimetajale Galina Timtšenkole. Praeguseks külastab portaali 33 miljonit inimest kuus ning 2017. aastal on see tsiteeritavuselt vene portalide hulgas esikohal. Portaal sai omale nime ühe mütoloogilise tegelase järgi, keda on kujutatud ka Sitsiilia lipul ja kelle järgi sai ilmselt nime ka üks Marveli koomiksitegelane. **Milline portaal?**

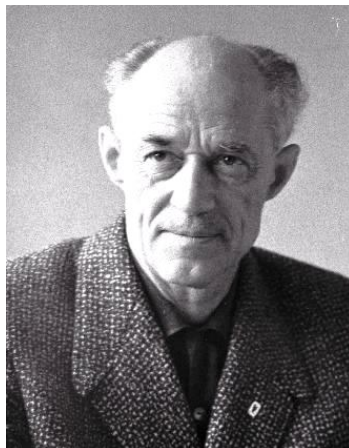

18. 1818. aastal loodi Berliinis E.T.A. Hoffmanni ja tema sõprade poolt kirjandusrühmitus, mis andis nime ka Hoffmanni neljaköitelisele romaanide ja muinasjuttude kogule. Koguneti 12. oktoobril, mis oli ühe pühaku (***) Montegranarost) mälestuspäev ning seetõttu saigi rühmitus tema järgi oma nime. 1921. aastal loodi samanimeline kirjandusrühmitus ka Venemaal. Sinna kuulusid Konstantin Fedin, Venjamin Kaverin, Mihhail Zoštšenko jt. **Millist ühist nime** need kirjandusrühmitused kandsid?

19. Tallinna 2017. aasta parima naissportlase tiitli pälvis Ülle Kell, meessportlase - Nikolai Novosjolov. Ülle Kell võitis 2017. aastal kolm tiitlivõistluste medalit: EM-ilt kuldmedali ning MM-ilt kuld- ja hõbemedali. **Millisel alal Ülle Kell need medalid võitis?**

20. Üks küsitavatest, 1944 Rootsi ja sealt 1949 Kanadasse ümber asunud kirjanik (1912–1995) tuli kirjandusse Eestis valminud autobiograafilise romaaniga „Valge maja“, mis ilmus 1946. aastal Rootsis. Tema

1970. aastal ilmunud dokumentaalromaanis „Ristitants“ on jäädvustatud sündmused, mis toimusid seoses ühe kodu-Eesti kirjaniku külaskäiguga Torontosse septembris 1964 ja viisid sügavate vastuoludeni Toronto eestlaste kogukonnas. Tagantjärele hakati neid sündmusi kutsuma külas käinud kirjaniku nime järgi ***-afääriks, aga kasutatud on ka mõisteid ***intsident ja ***aad. **Kes olid need kaks kirjanikku** (üks romaani autor ja teine afääri põhjustaja)?

21. Leedu jäähokimeeskond võitis hiljuti MM-i I divisjoni B grupis esikoha Jaapani ja Eesti ees. Meeskonda kuulusid ka NHL-i kogemusega Darius Kasparaitis ja Dainius Zubrus. Mõlemad nad esindavad praegu kodumaa klubi SC Energija, mis on tulnud 20-kordseks Leedu meistriks. Sama linna meeskonnad on tulnud veel 4 korda Leedu meistriks. **Millise linna meeskonnas** mängivad Kasparaitis ja Zubrus? See on ka nende sünnilinn.

22. **Mille hüüdnimedeks** on vastavalt La Primavera, De Ronde, L'enfer du Nord, La Doyenne, Classica delle foglie morte? Tegemist on viieosalise nimistuga, mis tekkis ajavahemikul 1892-1913.

23. Selle taime levinuim nimi (mille all ka tema vilju meie poodides müüakse) tuleneb ketšuaakeelsest sõnast „külmad seemned“, kuna seemnete idanemiseks on vaja madalat temperatuuri. Lisaks tema algkoduks olnud Lõuna-Ameerika mäestikele kasvab see kuni 7 m kõrgune puu nüüd ka mujal (sh Lõuna-Euroopas). Taime viljad on olnud üheks lemmikmotiiviks Peruust leitud inkadeaegsetel savinõudel. Mark Twain on öelnud, et need viljad on „hõrkus ise“. Nende maitset iseloomustatakse kui banaani, ananassi, maasika ja papaia segu. Viljades sisalduvate seemnete närimine võib aga põhjustada tugevat mürgitust. **Milline taim või vili** (eesti keeles on taime vilja kohta kasutusel kaks erinevat nimetust, vastuseks sobivad mõlemad)?

24. *Meie kiidame sind, / Jumala prohvet, / ja austame sinu kõige aulisemat tulevankril // tuulepöörises taevaminemist.* Tegemist on prohvetiga, kes ennustas ette pööda ning läks viimaks tulise vankriga taevasse. Kristlikus mütoloogias omistatakse talle äikesevanker. Mormoonide õpetuse kohaselt tuli ta tagasi, et anda pitseerimisväärtused mormonismi loojatele Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle. Eestis on talle pühitsetud Malvaste kabel Hiiumaal, Mustjala kirik Saaremaal ning Antsla-Kraavi kirik Võrumaal, rahvakalendris on tema mälestuspäev 20. juuli. **Kes on see prohvet?** Tema nime on võtnud omale ka praegune Tartu EAÕK piiskop, kelle kodanikunimi on Ott Ojaperv.

25. Kuuldav valss, kirja pandud 1938. aastal, oli kaua aastaid maailmale tundmatu, kuna autor ei lubanud seda esitada. Tuntuks sai see aastal 1991, kui valsi esitas *Royal concertgebouw orchestra*, dirigendiks Riccardo Chailly. Miks autor selle esitamise keelas, on tänaseni mõistatus. Levinud on arvamus, et pala oli kirjutatud autorile võõras stiilis ja ta soovis vaid tõestada, et on suuteline ka sellist muusikat looma. **Nimetage helilooja.**

26. Hiljuti toimus Tallinna Raekojas Enn Kunila kollektsioonist pärit maalide näitus „Rõõm linna südames“. Kelle 1916. aasta maal Raekoja platsist oli selle näituse tunnusmaal?

27. Viiekordse Eesti mälumängumeistri Andres Pulveri sulest ilmus äsja elulooraamat „Põrgu katlakütja“ ühest värvikast omakandimehest. Peategelane on sündinud Jõhvis 5. detsembril 1959 ja lõpetanud Kohtla-Järve Laste Kunstikooli, seejärel ka ERKI. Kes?

28. Ühe Aafrika riigi valitseja tegi tänavu aprillis oma riigile 50. sünnipäevaks toreda kingituse: riik sai endale uue nime. Kinkijat ennast on kujutatud kõigil riigi rahatähtedel. Pange kirja riigi vana ja uus nimi ning valitseja nimi. 2 punktiks piisab 2 õigest.

29. Sandaal ei tähenda saksa keeles mitte jalatsit, vaid kalade perekonda, otsetõlkes „liivaangerjat“. Perekonna 6-7 liigist üks on ka Eesti rannikuvetes arvukas, nimelt väike*** ehk nigli. Vähem leidub Eestis suur***-t, kelle lemmiktoiduks on väike***. Väike*** on lemmikuks ka turskadele, kelle püügil on neid ammusest ajast elussöödana kasutatud.

Päeva veedavad ***-d liiva sisse kaevunult (vt. pilti), aktiivseks muutuvad nad öösi. Sellist liiva sisse pugemist nimetatakse niglimiseks. See toimub väga kiiresti - ca 15 cm pikkune kala võib end vähem kui poole sekundiga üleni liivasse kaevata. Mis kala?

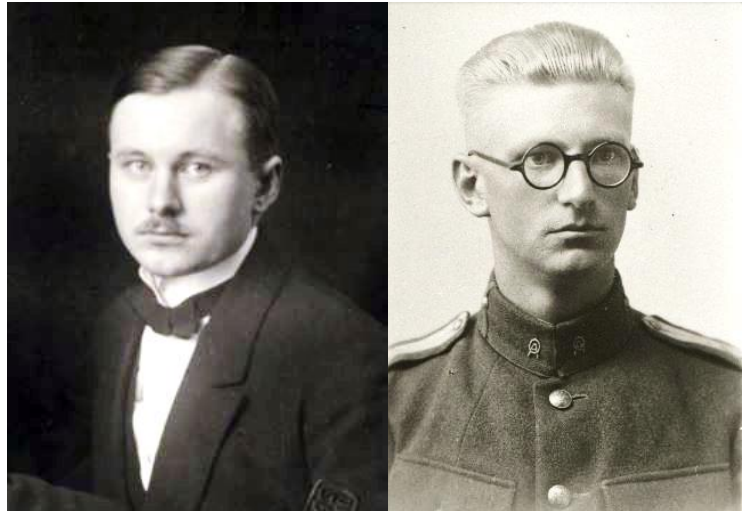
30. Kuulete ühte 1980. aastal Sheffieldis asutatud ja ka praegu tegutsevat ansamblit, mille nimi kattub osaliselt ühe Eesti poeketi nimega. Milline ansambel?

- 31.** Keda tervitab president Kersti Kaljulaid? Tegemist on ühe riigi troonipärijaga, palume vastuseks tema tulevast valitsejanime ja numbrit.

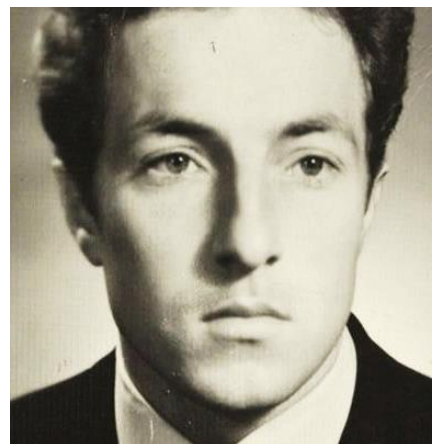
- 32.** Millise spordiala profiliigas võtavad omavahel mõõtu klubid nimedega Cannes Blockbusters, Montclair Sopranos, Ljubljana Turtles, Amsterdam Mosquitoes, Pittsburgh Pawngrabbers, Volga Stormbringers, Oslo Trolls jt? Oma meeskond on ka Eestil, mille juhtivateks jõududeks on Alex Onischuk, Gadir Guseinov, Avital Boruchovskiy jt.

- 33.** Parempoolsel pildil on Ott Rünk (1914-1968), Tondi Sõjakooli aspirant 1936. aastal. 1944 kuni surmani töötas ta TPI kujutava geomeetria õppejõuna, paljud tipikad on joonestama õppinud tema ja Nikolai Paluveri koostatud õpiku arvukatest trükkidest. **Mis oli Ott Runga ees- ja perekonnanimi enne eestistamist?** Täpselt sama nime kandis kogu oma 86 aastat kestnud pika elu jooksul mees vasakpoolsel pildil – sõjaväelane, jurist ja poliitik, kes on olnud ka Eesti Vabariigi valitsuse eesotsas.

- 34.** 1. juulist 2018 võtab Jupp Heynckesilt Müncheni Bayerni peatreeneri ameti üle endine tippjalgpallur, oma riigi koondise kauaaegne kapten. Tema viimane turniir rahvuskoondise eesotsas oli EM 2008, kus koondis veerandfinaalis ootamatult penaltidega Türgile alla jäi. **Nimetage riik ja meeskonna tollane kapten** (Bayerni tulevane peatreener). Kumbki õige vastus annab punkti.

- 35.** 1969. aastal valmis Tartus Emajõe kaldal Voldemar Herkeli kavandatud modernistlik restoran „Kaunas“. Pildil esineb „Kaunase“ esimene orkestrikoosseis. **Kes on solist?**

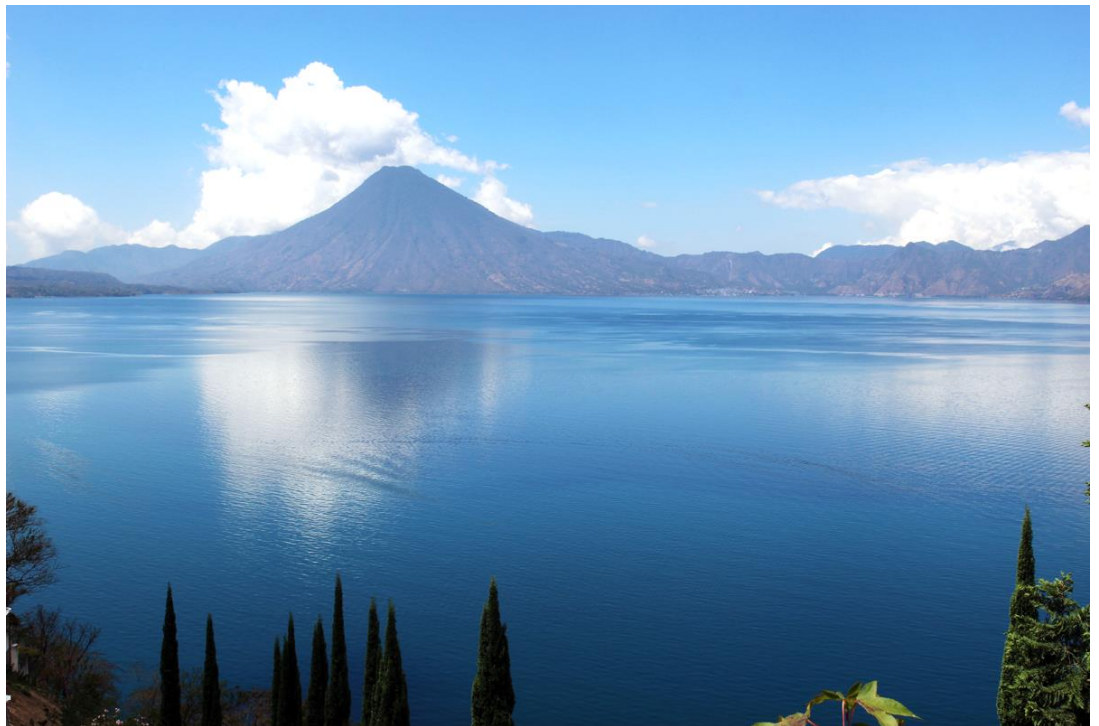

36. Selline on ühe piirkonna (territooriumi) vapp. Piirkonnas antakse välja oma raha, millel lisaks valitseja portreele on kujutatud pingviine ja merilõvisid. **Mis territoorium?**

37. Politseiinspektor Bibiana Steinhausi ja agronoomiaõppejõud Esther Staublit ühendab peale sünniaasta 1979 veel midagi. Nad on teerajajad ühes seni meestele kuulunud ja üsnagi konservatiivses valdkonnas, mis kuulub spordi alla. **Mis valdkonnas?** Palume võimalikult täpset vastust.

38. Pildil on Aafrika rikkaim naine. Ta on sündinud Bakuus 1973. aastal, kui tema isa õppis seelses naftakeemia instituudis. Tema rikkus ongi enamjaolt pärit isalt, kes oma riigi kauaaegse (1979-2017) presidendina riigi rikkalike naftatulude arvel oma perekonna rikkaks tegi. **Mis on tütre ja isa ühine perekonnanimi?**

39. Kesk-Ameerika sügavaim järv (kuni 340 m) asub Guatemalas ja selle nimi tähendab maia keeles „koht, kus vikerkaar oma värvid saab“. Alexander von Humboldt on nimetanud seda maailma ilusaimaks järveks ning seda lauset ei jäeta turismifirmade poolt kasutamata. **Milline järv?**

40. Novembris 2017 pooleldi hingusele läinud kilvaleht oli tehtud Wordpressi baasil, sellele eelnev kasutas Joomla!t. Praegu toimiv kilvaleht põhineb veebiarendusprogrammil, mis on loodud 2005. aastal Pythoni programmeerimiskeelt kasutades. Programm on nime saanud muusiku järgi, keda kuulete esinemas. **Nimetage muusik või veebiloomisprogramm** – kumbki vastus on väärt 2 punkti.

- 41.** Samal päeval, kui siit ilmast lahkus Vladimir Iljitš Lenin, sündis Southamptonis poiss, kellele vanemad andsid eesnimedeks Alfred Hawthorne. Ta lahkus siit ilmast Adolf Hitleri 103. sünnipäeval, tema surnukeha leiti kaks päeva hiljem, Lenini 122. sünnipäeval. **Kes on pildil?**

- 42.** Küsitav seriaal on pälvinud palju autasusid. Emmyd pälvisid sarja lavastaja Susanne Bier ja helilooja Victor Reyes; Kuldgloobused said omale kõik kolm nendele auhindadele kandideerinud näitlejat (parim meespeaosa Tom Hiddleston, parim naiskõrvalosa Olivia Colman, parim meeskõrvalosa Hugh Laurie). **Milline seriaal?**

- 43.** Duduk on UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluv puhkpill, mida valmistatakse aprikoosipuust ja mida mängitakse tavaliselt duetina. Dudukimuusikat on kasutatud paljudes filmides ja mitmete tuntud muusikute lugudes (Peter Gabriel, Paul McCartney jt). **Millise riigi rahvuspill on duduk?**

- 44.** Pildil on üliõpilasseltsi Raimla liige, tulevane Tartu Ülikooli rektor Alžeeriat avastamas. **Kes on pildil?** Vihje: tema perekonnanimi algab K-tähega.

- 45.** Selle esinejaga on seotud nimi Kling Klang, mis on ühe loo pealkirjaks, lindistusstudio nimeks, kunagise plaadifirma nimeks ja osaks turundusfirma nimest. See esineja sai viimastel Grammyde jagamisel esikoha parima tantsu/elektronse muusika plaadi kategoorias. **Mis bänd?**

- 46.** Alam-Saksimaal Einbecki linnas oli 14. sajandil õllepruulimise õigus igal kodanikul. Õlut toodeti nii palju, et seda turustati kõikjal Saksimaal ning tarniti ka lääne poole Amsterdamini ja ida poole Tallinnani välja. Martin Luther olevat öelnud, et Einbecker on maailma parim jook. **Milline õlletermin on tulnud kasutusele seoses sealse õllega?** Pildil on illustreeriv tähendus, termin ei ole kuidagi seotud raudtee ega rongidega.

- 47.** Kes on pildil? Meie hulgast lahkunud Florence Griffith Joyneri järel on tegemist kiireima naisega maailmas, arvestades tema 100 meetri tulemust 10,64. Olümpiakullani on ta jõudnud vaid teatejooksus, lisaks hõbe ja pronks Londoni OM 100 ja 200 m jooksudes.

- 48.** Kes on kunstnik? Paremal on tema üks varaseid töid, kujutades reisijat vaguni nr. 293 kupees C. Vasakpoolsel pildil „Morning fun“ on modelliks tema kauaaegne abikaasa Josephine (1883-1968). Kunstnik ise elas samuti 85-aastaseks (1882-1967).

- 49.** Küsime kaht ettevõtet, mille nimi sisaldab üht ingliskeelset sõna. Üks neist on suurim biogaasi tootja ja ühtlasi tarbija Eestis, aga biogaas pole tehase põhitoodanguks. Teine baseerub Helsingis, omab harukontoreid San Franciscos, Seoulis, Tokios ja Shanghais ning toodab hoopis arvutimänge: *Hay Day*, *Clash of Clans*, *Boom Beach*, *Clash Royale*. **Nimetage mõlemad ettevõtted.** Kui vastate õigesti ainult selle sõna, saate punkti.
- 50.** Kuulete viuldaja Leevi Nielsoni soleerimisel „Külakarjase sarvelugu“. Lindistus on aastast 2012. Tänapäevaks on sellest palast saanud teatud mõttes üks eesti muusika visiitkaarte. **Kes on helilooja**, „Süüdi eesti tantsuviisidest“ autor?

1. Louis X
2. Rootsi
3. James, Jennifer ja Erroll Garner
4. Opole (Oppeln)
5. Rival Sons https://www.youtube.com/watch?v=RXHI_P6LVPY
6. korjusepäev
7. vikunja
8. Tesco
9. Gammel Dansk, Taani
10. Sloveenia
11. Hispaania, Luis Carrero Blanco
12. John Macadam
13. Gustav Hertz (Franck- Hertzi katse)
14. Baba Sy – Senegali kabetaja ning Omar Sy – prantsuse näitleja
15. Miljardid, Marten Kuningas https://www.youtube.com/watch?v=HAYFRgNKMIE
16. Jaapan
17. meduza.io
18. Serapioni vennad
19. MM kuld vibujahis, hõbe maastikulaskmises; EM kuld maastikulaskmises
20. Salme Ekbaum, Rudolf Sirge
21. Elektrenai
22. velotuudid, mitmepäevasõidu „klassikud“
23. annoona ehk kerimoia
24. Eelija
25. Dmitri Šostakovitš https://www.youtube.com/watch?v=-aMH7O5XVEQ
26. Paul Burman
27. Seaküla Simson
28. Swasiland – eSwatini – Mswati III
29. tobias
30. ABC https://www.youtube.com/watch?v=cNEdxZURTaI
31. Frederik X
32. male
33. Otto Tief
34. Niko Kovač, Horvaatia
35. Üllar Jörberg
36. Falkland
37. jalgpallikohtunikud
38. Isabel ja Eduardo dos Santos
39. Atitlan
40. Django Reinhardt https://www.youtube.com/watch?v=aZ308aOOX04
41. Benny Hill
42. Öine administraator
43. armeenia
44. Edgar Kant
45. Kraftwerk
46. bock, Bockbier
47. Carmelita Jeter
48. Edward Hopper
49. Estonian Cell, Supercell
50. Eduard Tubin https://www.youtube.com/watch?v=23wPXcnC3-8